

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **IVEP, a. s.**, se sídlem Vídeňská 117a, Brno, zastoupeného JUDr. Miroslavem Kupkou, patentovým zástupcem, se sídlem Levého 1532, Rakovník, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, za účasti osoby zúčastněné na řízení: DRIBO, spol. s r. o., se sídlem Pražákova 36, Brno, zastoupené Mgr. Antonínem Zralým, advokátem, se sídlem Ponávka 2, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 27. 4. 2001, sp. zn. PUV 1996 - 4913,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o žalobě **nepřiznává**.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě.

Odůvodnění:

Žalobou včas podanou u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 27. 4. 2001, sp. zn. PUV 1996 - 4913, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále „Úřad“) o výmazu užitého vzoru č. 4670 z rejstříku užitných vzorů. Žalobce v poněkud obecné a strohé žalobě uvedl, že byl rozhodnutím žalovaného zkrácen na svých právech a rozhodnutí trpí zásadními právními vadami. Žalovaný totiž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu (dále „správní řád“), jakož i § 17 odst. 1 písm. a) zákona č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech (dále „zákon o užitných vzorech“), v tehdy platném znění. Žalovaný vydal rozhodnutí na základě nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci a nevypořádal se s důkazy navrženými majitelem

napadeného užitného vzoru, některé zcela pominul, a v odůvodnění se o nich vůbec nezmiňoval. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nenovost po právu striktně odmítl, současně však konstatoval, že řešení nepřesahuje rámec pouhé odborné dovednosti. Nedává smysl, když Úřad dochází k závěru, že namítané dokumenty nejsou na závadu novosti předmětu napadeného užitného vzoru, když přitom následně dojde k závěru, že nepřesahují rámec pouhé odborné dovednosti. Navíc závěr žalovaného o tom, že doložené důkazy prokazují skutečnost, že technické řešení nepřesahuje rámec pouhé odborné dovednosti, není řádně odůvodněn. Žalobce přitom v rozkladu i později zdůvodnil a doložil, že nárok na ochranu předmětného užitného vzoru je kombinací znaků, z níž vyplývá nový účinek - přímá kombinace pro přepětovou a nadproudovou ochranu, přičemž se obě zařízení svou účinností vzájemně ovlivňují, a nejedná se tudíž jen o nadproudovou ochranu, jak tvrdí Úřad. Dosud vládl mezi odborníky předsudek, že taková kombinace není možná. V podrobnostech žalobce odkazuje na obsah jeho dokumentů v řízení. Tato fakta přitom Úřad v rozkladovém řízení nevyvrátil, ani na ně relevantně nereagoval. Úřad dle žalobce také pominul nejdůležitější důkazy navržené žalobcem, nevypořádal se s tvrzeními, že některé navrhovatelovy důkazy byly falšovány, a naopak připustil důkazy podané po koncentrační lhůtě. Žalobce v podrobnostech odkázal na jeho podrobná vyjádření z řízení. Žalovaný porušil základní zásady správního řízení, zejména provedení dokazování nebylo v rozsahu, aby zjištění skutečného stavu věci bylo přesné a úplné, jakož i spolehlivé (§ 32 odst. 1 a § 46 správního řádu). Žalobce zde odkázal na judikaturu Vrchního soudu v Praze i Nejvyššího soudu ČSFR s tím, že takové vady jsou důvodem pro zrušení rozhodnutí. V závěru žalobce požaduje zrušení napadeného správního rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě především uvedl, že rozhodnutí, že předmětný užitný vzor nepřesahuje rámec odborné dovednosti, spočívá výlučně v technickém posouzení věci, které je vyňato z přezkoumání soudem (§ 248 odst. 2 písm. g/ o. s. ř. v tehdy platném znění). Žalovaný přezkoumal postup prvostupňového orgánu v celém rozsahu a došel k závěru, že z předložených dokladů a tvrzení dostatečně vyplývá skutečný stav věci. Ve vztahu k technické otázce odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zastavení řízení, nebo zamítnutí žaloby.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že nežaloval na přezkum podmínek zápisné způsobilosti, nežádal o technické posouzení věci (které je bohužel vyňato z kognice soudu), napadl jen skutečnost, že žalovaný porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Žalobce tedy žádá přezkoumání zákonnosti postupu Úřadu a není důvod k zastavení řízení. Žalovaný ani nevyvrátil důkazně podložené tvrzení žaloby, ani nevysvětlil pominutí nejdůležitějších důkazů žalobce v řízení před úřadem.

Protože věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ust. § 132, větu druhou s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutím správního orgánu.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2003, č. j.6 A 72/2001 - 35, byla žaloba odmítnuta s tím, že se jedná o tzv. soukromoprávní věc a soudem příslušným k rozhodnutí je obecný soud v rámci občanskoprávního řízení. Toto rozhodnutí bylo zrušeno usnesením zvláštního senátu zřízeného dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 28. 12. 2004, č. j.Konf 94/2004 - 8, kterým byla současně vyslovena příslušnost soudu ve správním soudnictví vydat rozhodnutí.

Žalovaný ještě následně dne 4. 3. 2005 doložil dodatek k vyjádření k žalobě, ve kterém uvedl, že úřad před zápisem zkoumá pouze, zda řešení k ochraně přihlášené není zjevně průmyslově nevyužitelné. Ostatní podmínky zápisné způsobilosti zkoumá až v případném výmazovém řízení, a to vždy ve vztahu k doloženým důkazům a na návrh třetí osoby (která nemusí prokazovat právní zájem). Výmazové řízení je ovládáno koncentračním principem, kdy důvody a důkazy musí být dle § 18 odst. 2 zákona o užitných vzorech uvedeny současně a nesmí být dodatečně měněny. Úkolem Úřadu je pak posoudit, zda zápis užitného vzoru obстоjí při srovnání s konkrétně namítanými materiály. Nelze se pak dovolávat povinnosti úřadu zjišťovat stav věci nad rámec návrhu na výmaz, ani nelze požadovat, aby si úřad obstaral důkazy, když tento je vázán rozsahem návrhu a důkazy. Tím je dán odklon od obecných zásad správního řízení vyjádřený v § 21 odst. 1 zákona o užitných vzorech. Úřad v daném případě spolehlivě zjistil stav, že technické řešení není způsobilé k ochraně dle § 1 zákona o užitných vzorech, přičemž důvody lze seznat zejména na str. 11 a 12 rozhodnutí o rozkladu, kde je rovněž uvedeno stanovisko úřadu k tvrzením rozkladu. Úřad přitom nepřekročil meze správního uvážení, vyrovnal se se všemi skutkovými zjištěními, jeho úvaha je v souladu se spisem, i se zásadami logického myšlení a na zjištěné okolnosti byla správně aplikována právní norma. V závěru žalovaný opětovně navrhl zamítnutí žaloby.

Ve sdělení o souhlasu s rozhodnutím o věci bez jednání a o změně právního zastoupení ze dne 21. 2. 2005 uvádí žalobce zmínku, že jako „důkaz k prokázání žalobních námitek“ označuje i svou žalobu ze 6. 8. 2003 na zamítnutí návrhu na výmaz užitného vzoru č. 4670 podanou u Městského soudu v Brně. Není příliš zřejmé, co má žalobce na mysli označením důkazu k prokázání žalobních námitek, když se v případě žaloby ze 6. 8. 2003 jednalo o samostatnou rozsáhlou žalobu podanou před občanskoprávním soudem (na základě poučení v usnesení Nejvyššího správního soudu o odmítnutí žaloby z důvodu věcné nepříslušnosti). Nejvyšší správní soud přezkoumává zákonnost napadeného správního rozhodnutí v rozsahu a mezích podané žaloby (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Nelze dost dobře považovat za důkaz k prokázání žalobních námitek žalobu podanou o dva roky později v občanskoprávním řízení. Usnesení NSS o odmítnutí původní žaloby ze dne 2. 7. 2001 bylo zrušeno usnesením zvláštního senátu a současně byla vyslovena příslušnost soudu ve správním soudnictví rozhodnout o žalobě ze dne 2. 7. 2001, která byla původně odmítnuta. (Pro úplnost je třeba poznamenat, že žaloba podaná v občanskoprávním řízení není ani doplněním existujících žalobních bodů, neboť tato žaloba ze 6. 8. 2003 je koncipována zcela jinak, než žaloba podaná dne 2. 7. 2001 ve správním soudnictví /ostatně je podána i v jiném právním zastoupení/. Žalobce v pozdější podané žalobě ze 6. 8. 2003 v občanskoprávním sporu především od str. 3 do str. 6 shrnuje technický rozbor věci, z čehož na konci str. 6 činí závěr, že řešení dle chráněného užitného vzoru není součástí stavu techniky dle § 4 zákona o užitných vzorech, a je nové. Dále pokračuje na str. 7 opět rozбором technických otázek, a opět na konci str. 7 uzavírá své vývody s tím, že řešení

dle chráněného užitého vzoru není součástí stavu techniky dle § 4 zákona o užitných vzorech, a je nové. Dále na str. 8 pokračuje rozbořem technické stránky vývoje napadeného užitého vzoru, a uzavírá s tím, že toto řešení překračuje rámec odborné dovednosti, čímž splňuje zápisné požadavky kladené zákonem o užitných vzorech. Žalobce tedy výslovně konstruuje v občanskoprávním řízení žalobu tím způsobem, že argumentuje a zdůvodňuje splnění podmínek zápisné způsobilosti dle § 1 zákona o užitných vzorech. Původní žaloba z r. 2001 ve správním soudnictví je však koncipována jinak. V doplnění původní žaloby ve správním soudnictví ze dne 4. 2. 2002 je tato realita shrnuta tak, že žalobce výslovně uvádí, že nežaloval na přezkum podmínek zápisné způsobilosti, ale napadl nedostatky správního /výmazového/ řízení - porušení konkretizovaných ustanovení správního řádu /§ 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu/. Shodné je v obou žalobách pouze tvrzení o nedostatečně zjištěném skutečném stavu věci a nevypořádání všech důkazů předložených žalobcem. Shodné je však i to, že zcela chybí specifikování těchto údajně pominutých důkazů /v žalobě pro občanskoprávní řízení je v celém textu zmiňován pouze jediný materiál - a to po obsahové stránce jako odkaz v podrobnostech na vyjádření v řízení - tedy nikoli jako označení pominutého důkazu, ale formou a v kontextu odkázání na rozbor z vyjádření majitele užitého vzoru do řízení ze dne 27. 4. 2000 na podporu v žalobě tvrzených a rozebíraných skutečností, aniž je zde však tvrzeno pominutí tohoto textu jakožto důkazu/.).

Z hlediska procesní stránky ještě Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhlí nebo s tím souhlasí. V daném případě bylo ve věci rozhodnuto bez jednání, neboť s tím účastníci řízení vyslovili souhlas. V souladu s § 34 odst. 2 s. ř. s. dále soud vyrozuměl o probíhající řízení potenciální osobu zúčastněnou na řízení - navrhovatele výmazu společnost DRIBO, spol. s r. o., a příslušným způsobem ji poučil. Na základě oznámení uvedené společnosti, že v řízení bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, jí bylo toto postavení přiznáno (§ 34 odst. 1 s. ř. s.).

Ze spisového materiálu zjistil Nejvyšší správní soud tato základní fakta: Dne 9. 4. 1996 zapsal Úřad do rejstříku užitého vzor č. 4670 o názvu „Venkovní pojistkový spodek“ s právem přednosti od 24. 1. 1996, jehož majitelem byla firma Inženýrsko-výrobní elektrotechnický podnik, a. s. (poznámka: před rozhodnutím ve věci byl název obchodní společnosti změněn na IVEP, a. s.). Užitého vzor č. 4670 byl zapsán s jedním nárokem na ochranu ve znění: „Venkovní pojistkový spodek obsahující základní desku, na níž je umístěn alespoň jeden podpěrný izolátor, opatřený připojovacím praporcem s pojistkovým kontaktem pro uchycení jednoho konce pojistkové patrony, vyznačující se tím, že na základní desce (1) je umístěn alespoň jeden svodič (4) přepětí, opatřený připojovacím praporcem (5) s pojistkovým kontaktem pro uchycení druhého konce pojistkové patrony.“ Návrhem ze dne 26. 1. 2000 se domáhala společnost DRIBO, spol. s r. o., výmazu tohoto užitého vzoru s odůvodněním, že předmět užitého vzoru nesplňuje podmínku novosti a překročení rámce pouhé odborné dovednosti ve smyslu § 1 v kontextu s § 17 odst. 1 písm. a) zákona o užitných vzorech. Jako důkazní prostředek navrhovatel předložil pět patentových spisů. Ve vyjádření majitele napadeného užitého vzoru bylo rozvedeno, proč se přístroje z namítaných patentových spisů odlišují od pojistkového spodku dle napadeného užitého vzoru, a v závěru je proveden rozbor zatížení svodiče přepětí. Rozhodnutím úřadu ze dne 5. 6. 2000 bylo rozhodnuto o výmazu užitého vzoru

z rejstříku. Úřad dospěl k závěru, že předložené dokumenty nejsou předmětu užitného vzoru na závalu novosti, ale napadené řešení nepřesahuje rámec pouhé odborné dovednosti ve smyslu § 1 v kontextu s § 17 odst. 1 písm. a) zákona o užitných vzorech. Proti tomuto rozhodnutí podal majitel užitného vzoru rozklad, ve kterém vysvětluje, v čem podle jeho názoru překračuje jeho řešení rámec odborné dovednosti. K rozkladu se dne 13. 9. 2000 vyjádřil navrhovatel výmazu a rozporoval v něm uvedená tvrzení. Po jednání odborné komise ze dne 28. 2. 2001 bylo - vzhledem k doloženým dalším rozsáhlým podkladům při jednání - ještě doručeno vyjádření majitele užitného vzoru i navrhovatele výmazu. Poté vydal předseda žalovaného Úřadu rozhodnutí, ve kterém vyložil, z jakých důvodů se ztotožňuje se závěrem prvostupňového orgánu ohledně novosti, avšak nepřesažení pouhé odborné dovednosti u napadeného užitného vzoru, a podaný rozklad zamítl. V rozhodnutí zejména uvedl, že z namítaného spisu č. 1 lze seznat, že v elektrických rozvodných systémech obecně lze namísto podpěrného izolátoru použít svodiče přepětí vhodné konstrukce, který bude plnit dvě funkce: jednak funkci podpěrného izolátoru, a jednak funkci svodiče přepětí. Konvenční uspořádání (se svodičem přepětí upraveným mimo opěrný izolátor) lze tedy upravit odstraněním opěrného izolátoru a jeho nahrazením svodičem přepětí. Rovněž z popisné části namítaného spisu č. 3 je zřejmé nahrazení opěrného porcelánového izolátoru svodičem přepětí. Náhradu podpěrného izolátoru svodičem přepětí je tak nutno v souladu s rozhodnutím v prvním stupni považovat za opatření nasnadě jsoucí, vyplývající ze stavu techniky. Ve všech uvedených případech byly předmětem namítaných patentových spisů vysokonapěťové přístroje, nejedná se tedy ani o přenesení řešení z jednoho oboru do druhého. Pokud šlo o argumenty rozkladu, že technické řešení sice nedosahuje vynálezecký krok požadovaný k patentové ochraně, ale rozhodně přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti, žalovaný uvedl, že jediný nárok na ochranu se vztahuje na řešení, dle kterého je podpěrný izolátor nahrazen svodičem přepětí s odpovídajícími kontakty. K vlastnímu nahrazení podpěrného izolátoru svodičem přepětí pak vzhledem k namítaným patentovým spisům a katalogům namítatele nebyla zapotřebí žádná invence, neboť tato náhrada je proveditelná pouze výběrem z katalogových součástí, a mohl ji uskutečnit kterýkoli odborník v oboru. Úvahy o dynamickém a napěťovém namáhání svodiče přepětí přímo nesouvisí s předmětem ochrany, neboť ten tato namáhání přímo neřeší. Z těchto důvodů byl tedy rozklad zamítnut.

Nejvyšší správní soud poté, co byla vyslovena jeho příslušnost a konstatován podstatný obsah spisu, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Relevantní právní úprava zní takto: Podle § 1 zákona o užitných vzorech technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná, se chrání užitnými vzory. Podle § 17 odst. 1 písm. a) téhož předpisu na návrh kohokoliv úřad provede výmaz užitného vzoru z rejstříku, není-li technické řešení způsobilé k ochraně podle § 1 (a 3) zákona.

V obecné rovině je koncepce právní úpravy užitných vzorů precizně popsána např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 2/2009 - 112 ze dne 15. 7. 2009, ze kterého je pro pochopení právní konstrukce užitných vzorů důležité následující: *Podle ustanovení § 1 zákona o užitných vzorech se technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná, chrání užitnými vzory. Novost*

ve smyslu zákona o užitných vzorech (ale obdobně i ve smyslu zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů) je přitom novostí formální, striktně vymezenou. Jde totiž o to, že novost v materiálním smyslu (tedy z hlediska obecného jazykového významu), znamená všeobecně neznámost či jinakost, přičemž zůstává otevřenou otázkou, k jakému okruhu osob či srovnávacích objektů se tato materiální novost vztahuje. Podle § 4 odst. 1 a 2 zákona o užitných vzorech však platí, že technické řešení je nové, není-li součástí stavu techniky, přičemž stavem techniky je vše, co bylo přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatelůvi užitného vzoru právo přednosti, zveřejněno. Zákonodárce tak pojmu materiální novosti stanoví zřetelné hranice, činí z tohoto pojmu pojem formální, který možnou aplikační šíři pojmu materiální novosti značně omezuje. Především je třeba pojem formální novosti ve smyslu zákona o užitných vzorech přísně oddělit od obvyklého pojetí materiální novosti, které ji chápe jako kvantitativní a kvalitativní odchýlení se od známého a v podstatě ji ztotožňuje s technickým pokrokem. Formální novost ve smyslu zákona o užitných vzorech znamená jednoznačnou neznámost a zároveň jinakost, různost technického řešení od všeho, co připadá v úvahu k posouzení jako stav techniky. Přitom tento pojem formální novosti koexistuje v úzké vazbě s dalším definičním pojmem užitného vzoru, a to přesahem rámce pouhé odborné dovednosti. V případě vynálezů, které tvoří jakousi kvalitativně vyšší dobu užitných vzorů, je obdobným pojmem (jakkoliv kvalitativně „vyšším“) pojem vynálezecké činnosti, která je blíže definována v § 6 odst. 1 zákona o vynálezech jako způsob řešení technického problému, který pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky. Novost technického řešení, tedy jak bylo výše řečeno, jednoznačná odlišnost od stavu techniky, vyžaduje zřetelnou odlišnost od existujících technických řešení - nelze připustit, aby se jinakost domněle nového řešení vyjevila teprve po nějakém hlubokém a dlouhodobém zkoumání (k tomu srov. např. Troller, A., Immaterialgüterrecht, svazek I, Helbing & Lichtenhahn, Basel 1983, str. 196 a násl.). V takových „hraničních“ případech právě přistupuje jako pomocné rozlišovací kritérium pro zkoumání novosti znak potřebné míry odborné dovednosti; jinak řečeno, technické řešení, aby bylo nové, nesmí být „nasnadě“ (jak dovozovala předválečná československá, případně rakouská patentová judikatura před rokem 1918 - k tomu srov. např. Vítáček, F.: Československý patentní zákon, V. Linhart, Praha 1933, str. 67 a násl.). Z výše uvedeného tedy plyne, že jsou-li proti novosti technického řešení namítány nějaké listiny, je třeba zjistit, co je v těchto listinách popsáno, a s ohledem na definici novosti zjistit, je-li předmět tohoto popisu totožný s předmětem ochrany nároku, a není-li totožný, lze-li na podkladu namítané listiny dospět k předmětu nároku pouhým logickým úsudkem bez překročení rámce relevantního odborného vnosu (ať již rámce pouhé odborné dovednosti, nebo rámce odborné zřejmosti) - tak již Patentní soud Republiky československé, srov. in. Vítáček, op. cit. výše, str. 107. Šestý senát zde dospívá k závěru, že pojem novosti technického řešení, jako podmínka jeho formální ochrany v podobě užitného vzoru (ale ostatně to platí pro definici novosti v oblasti průmyslových práv duševního vlastnictví obecně), je v tomto smyslu otázkou právní, jejíž posouzení, resp. konstatování její existence, je závislé na skutkovém zjištění obsahu stavu techniky ve smyslu § 4 odst. 1 a 2 zákona o užitných vzorech (srov. k tomu sice již historické, leč stále v tomto ohledu využitelné stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28. 11. 1988, Cpj 17/88, uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS, sv. 9 - 10, ročník 1989, str. 432; ze zahraničních např. rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudu ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. 4 Ob 243/07z, dostupný na www.ris.bka.gv.at). Primárním, jakoliv nikoli výlučným, zdrojem pro skutkový závěr o obsahu stavu techniky jsou vždy listiny vážící se k jiným technickým řešením, která jsou pod formální ochranou (ať již v podobě patentu, či užitného vzoru aj.). V posuzovaném případě bylo zřejmé, že důkazními prostředky bylo pět namítaných dokumentů (patentových spisů). Pro

hodnocení obsahu namítaných dokumentů tohoto druhu s obsahem napadeného užitného vzoru obecně platí, že totožnost technického řešení vyplývá primárně na základě srovnání obsahu nároků těchto dokumentů, které vymezují předmět ochrany.

V daném případě dospěl prvostupňový orgán, a následně - shodně s ním - i odvolací (rozkladový) orgán k totožnému závěru, že dokumenty 1 - 5 *nejdou* předmětu užitného vzoru *na závadu novosti*. Současně však orgány obou stupňů dospěly k závěru, že technické řešení *nepřesahuje rámec pouhé odborné dovednosti* a nesplňuje tak onu druhou podmínku ochrany ve smyslu § 1 v kontextu s § 17 odst. 1 písm. a) zákona o užitných vzorech. Tuto úvahu - tedy klíčovou úvahu pro posouzení věci (vyjadřující závěr, že technické řešení nepředstavuje řešení, které by přesahovalo rámec pouhé odborné dovednosti) - vyjádřil prvostupňový orgán následujícím způsobem (citace z odůvodnění jeho rozhodnutí): „Ze znění nároku vyplývá, že tento nárok se vztahuje i na řešení, podle kterého je podpěrný izolátor vysokonapěťového pojistkového přístroje nahrazen svodičem přepětí s odpovídajícími kontakty. Ve dvou namítaných US spisech ... jsou popsány vysokonapěťové spínací přístroje, kde je podpěrný izolátor nahrazen svodičem přepětí s odpovídajícími kontakty. Dále v dalším US spisu ... je popsáno řešení s použitím svodiče přepětí jako podpěrného izolátoru, a to obecně pro různé elektrické rozvodné systémy. ... Jelikož podpěrné izolátory plní ve všech těchto přístrojích stejnou funkci, je nutno náhradu podpěrného izolátoru svodičem přepětí v chráněném řešení považovat za nasnadě jsoucí opatření vyplývající ze stavu techniky. Přitom se nejedná se o přenesení řešení z jednoho oboru do druhého, neboť ve všech uvedených případech se jedná o vysokonapěťové přístroje. Jedním ze společných znaků těchto přístrojů je umístění funkčních prvků na podpěrných izolátorech. Záměna podpěrného izolátoru svodičem přepětí přitom nezasahuje do podstaty činnosti jakéhokoliv vysokonapěťového přístroje, a je tedy konstrukčně přenosná.“

Tato úvaha byla napadena rozkladem žalobce, ve kterém bylo zejména vyjádřeno, v čem spočívaly konstrukční kroky, které bylo třeba učinit pro umístění svodiče přepětí na pojistkový spodek, s tím, že pouhou náhradou podpěrného izolátoru svodičem přepětí by nebylo dosaženo funkčního průmyslově využitelného řešení. Dále při jednání odborné komise a v pozdějším poměrně rozsáhlém vyjádření majitel užitného vzoru argumentuje, že ve všech namítaných US patentech došlo ke vložení svodiče přepětí do dutiny podpěrného izolátoru, takže se jednalo o doplnění podpěrného izolátoru svodičem přepětí (samotný svodič přepětí by totiž dle žalobce nevydržel zatížení ohybovým momentem od zkratového proudu), u pojistkového spodku podle užitného vzoru se však jedná o použití samostatného svodiče přepětí, tj. bez použití podpěrného izolátoru. Vysvětluje dále poměrně obsírně, proč úřad nemá pravdu, když tvrdí, že osazení jakéhokoli vysokonapěťového přístroje svodičem přepětí nemá vliv na základní funkci tohoto přístroje. Opakovaně vyjadřuje, že se jedná o naprosto nový přístroj a že se nikdo na světě před podáním jeho UV nikde nezabýval myšlenkou užití svodiče přepětí v pojistkovém spodku pro nesení jednoho konce pojistkové patrony. Předseda žalovaného Úřadu se následně v rozkladovém řízení ztotožnil se závěrem prvostupňového orgánu ohledně nepřesazení pouhé odborné dovednosti u napadeného užitného vzoru, a podaný rozklad zamítl. Odůvodnění jeho závěru o této otázce je pro posouzení klíčové, soud proto uvádí jeho znění v téměř doslovné podobě (jen mírně kráceno): „Z popisné části namítaného spisu č. 1 lze seznat, že v elektrických rozvodných systémech obecně lze namísto

podpěrného izolátoru použít svodiče přepětí vhodné konstrukce, který bude plnit dvě funkce: jednak funkci podpěrného izolátoru, a jednak funkci svodiče přepětí. Konvenční uspořádání (se svodičem přepětí upraveným mimo opěrný izolátor) lze upravit odstraněním opěrného izolátoru a jeho nahrazením svodičem přepětí. Rovněž z popisné části namítaného spisu č. 3 je zřejmé nahrazení opěrného porcelánového izolátoru svodičem přepětí. Náhradu podpěrného izolátoru svodičem přepětí je tak nutno v souladu s rozhodnutím v prvním stupni považovat za opatření nasnadě jsoucí, vyplývající ze stavu techniky. Ve všech uvedených případech byly předmětem namítaných patentových spisů vysokonapěťové přístroje, nejedná se tedy ani o přenesení řešení z jednoho oboru do druhého. Pokud šlo o argumenty rozkladu, že technické řešení sice nedosahuje vynálezecký krok požadovaný k patentové ochraně, ale rozhodně přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti, odvolací orgán se s těmito argumenty neztotožnil. Jediný nárok na ochranu se vztahuje na řešení, dle kterého je podpěrný izolátor nahrazen svodičem přepětí s odpovídajícími kontakty. K vlastnímu nahrazení podpěrného izolátoru svodičem přepětí pak vzhledem k namítaným patentovým spisům a katalogům namítatele nebyla zapotřebí žádná invence, neboť tato náhrada je proveditelná pouze výběrem z katalogových součástek, a mohl ji uskutečnit kterýkoli odborník v oboru. Úvahy o dynamickém a napěťovém namáhání svodiče přepětí přímo nesouvisí s předmětem ochrany, neboť ten tato namáhání přímo neřeší.“ Z těchto důvodů byl tedy rozklad zamítnut.

V daném případě je klíčovou otázkou a důvodem postupu rozkladového orgánu pojem překročení rámce odborné dovednosti technickým řešením, které je chráněno užitným vzorem. Pojem překročení rámce odborné dovednosti technického řešení jako podmínka jeho formální ochrany v podobě užitného vzoru je v tomto smyslu rovněž otázkou právní, jejíž posouzení, resp. konstatování její existence, je závislé na skutkovém zjištění v průběhu řízení. Předně je třeba konstatovat, že žaloba podaná majitelem užitného vzoru je v projednávaném případě koncipována jako velmi stručná a bohužel z větší části také velmi obecná, místy až na samé hranici projednatelnosti. Např. pokud žalobce tvrdí, že „úřad pominul důkazy navržené žalobcem“, pak v žalobě je toto tvrzení uvedeno jako všeobecné tvrzení doprovázené všeobecným odkazem, kdy není ani zřejmé, které konkrétní důkazy má žalobce na mysli. Chybí zde také právní zdůvodnění a vysvětlení, do jaké míry se tyto pominuté důkazy týkají rozhodné otázky, aby byly způsobilé vyvrátit klíčovou úvahu žalobce. (To vše za situace, kdy ve věci byly dokládány velmi složité, obsáhlé a technicky náročné a odborné materiály.) Ve správním soudnictví je zakotven princip vázanosti žalobou - soud není povinen, ani oprávněn za žalobce cokoli dovozovat. Při značné rozsáhlosti spisu a technické náročnosti věci je navíc taková konkretizace (včetně vysvětlení vazby na právní závěry žalovaného správního orgánu) skutečně nezbytná. V textu i v závěru pouhé dvoustránkové žaloby žalobce v podrobnostech odkazuje na svá vyjádření v řízení. V tomto směru Nejvyšší správní soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2006, č. j. 7 A 127/2001 - 91, www.nssoud.cz, ve kterém konstatoval, že *řízení je i podle nové právní úpravy (s. ř. s.) ovládáno dispoziční zásadou a soud projednává žalobu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Není přípustné, aby žalobní důvody byly činěny odkazem na námítky vznesené v jiném řízení, tedy např. na námítky, které byly součástí opravného prostředku ve správním řízení (k tomu srovnej např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 A 56/1999 či sp. zn. 6 A 40/1996 publikované v Soudní judikatuře ve věcech správních pod č. 589/2000*

a pod č. 656/2000). Jak již bylo výše uvedeno, žalobní řízení je ovládáno dispoziční zásadou, tedy žalobce je povinen výslovně označit důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí a jen v mezích takto uplatněných důvodů je soud oprávněn napadené rozhodnutí zkoumat. Námitky opravného prostředku podaného ve správním řízení brojí proti postupu a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, lze se jimi domáhat doplnění správního řízení i změny tohoto rozhodnutí, kdežto námitky žalobní brojí proti pravomocnému druhostupňovému rozhodnutí (které mohlo vady vytrýkané prvostupňovému rozhodnutí plně či zčásti odstranit), nelze se jimi domáhat jeho změny (vyjma sankční moderace); cíle těchto námitek jsou odlišné, nelze je zaměňovat a nelze proto ani specifikovat žalobní námitky odkazem na obsah námitek rozkladových. Nejvyšší správní soud se tak může zabývat pouze námitkami uplatněnými v žalobě.

S ohledem na skutečnost, že ve správním řízení žalobce podával a uplatňoval velmi rozsáhlá vyjádření, přičemž po obsahové stránce šlo převážně o vyjádření technického charakteru, bylo nezbytné v žalobě konkretizovat namítané části spisu a uvádět zejména jejich vazbu na právní otázku přezkoumávanou soudem. To však žaloba nečiní. Žalobce pouze neurčitě upozornil na nedostatky odůvodnění a nakládání s důkazy, aniž by specifikoval, o jaké důkazy konkrétně mělo jít, a jaké konkrétní úvahy v reakci na rozklad žalobce, či v právním posouzení - opět zcela konkrétně - v odůvodnění chybí, či nejsou srozumitelné. Žaloba je v tomto směru mlhavá a neurčitá. I přes tyto obsahové nedostatky lze z žaloby seznat jasné okruhy napadení a alespoň základní žalobní body: Žaloba především srozumitelně a nepochybně napadá nedostatečnost odůvodnění odvolacího orgánu a zpochybňuje vyhodnocení právní otázky (podle žalobce Úřad postupuje nekonzistentně a protismyslně, jestliže dochází k závěru, že namítané dokumenty nejsou na závadu novosti předmětu napadeného užitého vzoru, když přitom následně dojde k závěru, že nepřesahují rámec pouhé odborné dovednosti); dále žaloba napadá nedostatečné zjištění skutkového stavu, zejména pomnutí a falšování některých důkazů a porušení zásady koncentrace.

Nejprve k nejrozsáhlejší části námitek - tedy k napadení dostatečnosti odůvodnění žalovaného. V tomto směru je třeba poznamenat, že soud se co do rozsahu přezkoumání musel zabývat zejména přezkoumatelností a obecnou dostatečností odůvodnění žalovaného, zvláště tedy otázkou, zda odůvodnění splňuje požadavky zákonem na ně kladené (§ 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení v tehdy platném znění). Žalobce soudu nepředestřel přímé a konkretizované nedostatky - pouze vyjádřil nespokojenost s odůvodněním rozhodnutí a naznačil jeho obsahovou i rozsahovou nedostatečnost (např. „ačkoli při hodnocení otázky novosti žalovaný poměrně podrobně rozebral všech pět namítacích materiálů, svůj závěr týkající se druhého výmazového důvodu odbyl několika frázemi“). Žalobce však neposkytl označení, či napadení konkrétních chybějících, či nesrozumitelných částí odůvodnění, které zpochybňuje, považuje za chybějící, či nepovažuje za správné. Podle § 47 odst. 3 správního řádu uvede správní orgán v odůvodnění rozhodnutí, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Nejvyšší správní soud se tedy zabýval nejprve otázkou dostatečnosti odůvodnění - tedy zejména zda se žalovaný s nastolenou klíčovou otázkou vypořádal řádně (tedy souladně s požadavky § 47 odst. 3 správního řádu) a přezkoumatelným způsobem.

Podle názoru soudu k tomu, aby se žalovaný mohl adekvátně vypořádat s otázkou „překročení - nepřekročení rámce pouhé odborné dovednosti u daného technického řešení“, musel zejména: a) nejprve popsat stávající stav techniky, ze kterého vyšel. (Žalovaný sám seznal a konstatoval, že zkoumaný užitný vzor je řešením novým, resp. že namítané dokumenty nejsou na závadu novosti předmětu napadeného užitného vzoru.)

b) Dále tedy měl popsat - zcela konkrétně - v čem se nové řešení odlišuje od dosavadního stavu techniky a jaké tedy bylo třeba učinit kroky k tomuto řešení.

c) Teprve z tohoto popisu mohl dovozovat a vyvodit, zda těmito kroky došlo k překročení rámce pouhé odborné dovednosti.

Prostudováním rozhodnutí lze zjistit, že žalovaný k těmto krokům skutečně přistoupil a všechny vymezené okruhy odůvodnění řádně a srozumitelně ve svém odůvodnění pojednal: krok 1. (popis stávajícího stavu), když uvedl, že: „z namítaného spisu č. 1 lze seznat, že v elektrických rozvodných systémech obecně lze namísto podpěrného izolátoru použít svodiče přepětí vhodné konstrukce, který bude plnit dvě funkce: jednak funkci podpěrného izolátoru, a jednak funkci svodiče přepětí. Konvenční uspořádání (se svodičem přepětí upraveným mimo opěrný izolátor) lze upravit odstraněním opěrného izolátoru a jeho nahrazením svodičem přepětí. Rovněž z popisné části namítaného spisu č. 3 je zřejmé nahrazení opěrného porcelánového izolátoru svodičem přepětí.“ 2. (popis odlišnosti oproti dosavadním řešením): „Konvenční uspořádání (se svodičem přepětí upraveným mimo opěrný izolátor) lze upravit odstraněním opěrného izolátoru a jeho nahrazením svodičem přepětí. Náhradu podpěrného izolátoru svodičem přepětí je tak nutno v souladu s rozhodnutím v prvním stupni považovat za opatření nasnadě jsoucí, vyplývající ze stavu techniky.“ 3. (vyvození, že nedošlo k překročení rámce pouhé odborné dovednosti): „Pokud šlo o argumenty rozkladu, že technické řešení sice nedosahuje vynálezecký krok požadovaný k patentové ochraně, ale rozhodně přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti, žalovaný uvedl, že jediný nárok na ochranu se vztahuje na řešení, dle kterého je podpěrný izolátor nahrazen svodičem přepětí s odpovídajícími kontakty. (Poznámka soudu: Z namítaných spisů přitom žalovaný v předchozím textu explicitně dovodil a vyjádřil, že konvenční uspořádání lze upravit odstraněním opěrného izolátoru a jeho nahrazením svodičem přepětí a tuto náhradu je s ohledem na výše popsaná řešení v namítaných spisech nutno považovat za opatření nasnadě jsoucí, vyplývající ze stavu techniky.) K vlastnímu nahrazení podpěrného izolátoru svodičem přepětí pak vzhledem k namítaným patentovým spisům a katalogům namítatele nebyla zapotřebí žádná invence, neboť tato náhrada je proveditelná pouze výběrem z katalogových součástek.“

Úvaha žalovaného podle výše uvedeného schématu je tedy zřejmá a žalovaný se skutečně vyjádřil ke všem třem výše uvedeným podstatným okruhům otázek a zkoumání. Nejvyšší správní soud tedy neshledal nedostatečnost odůvodnění a porušení § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v tehdy platném znění - úvaha správního orgánu o vyhodnocení skutkového stavu i o klíčové právní otázce je seznatelná. Na tomto soud musí ustat, neboť žaloba nebyla v části vytčení případných konkrétních obsahových nedostatků odůvodnění specifikována (obecný odkaz na dokumenty ze spisu - zejména tedy rozklad, podání z 14. 3. 2001 a podklady pro jednání odborné komise - není v tomto směru dostatečnou specifikací - viz výše; to platí tím spíše, že napadáno je již rozhodnutí o rozkladu). Řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční a soud tak není

povolán k tomu, aby přezkoumával napadené rozhodnutí v celém rozsahu a aby je rušil z důvodů, které se jemu samotnému jeví jako přiléhavé, pokud žalobce sám v relevantním směru nic nenamítl a postup či závěry správního orgánu srozumitelným, konkrétním a jasným způsobem nezpochybnil. Soud není ani oprávněn překračovat rámec uplatněných námitek, tím spíše, že v daném případě jsou zasaženy privátní zájmy třetího subjektu (navrhovatel výmazu) a jakýkoli krok soudu ze žalobních námitek extenzivním směrem by se záporným způsobem promítl zase do právní sféry subjektu s opačnými právními zájmy.

Také dalším uplatněným námitkám nemohl dát Nejvyšší správní soud za pravdu. Podle žalobce nedává smysl, když Úřad dochází k závěru, že namítané dokumenty nejsou na závadu novosti předmětu napadeného užitého vzoru, když přitom následně dojde k závěru, že nepřesahují rámec pouhé odborné dovednosti. S takovou úvahou nelze souhlasit: Podle § 17 odst.1 písm. a) téhož předpisu na návrh kohokoliv úřad provede výmaz užitého vzoru z rejstříku, není-li technické řešení způsobilé k ochraně podle § 1 (a 3) zákona. Podle § 1 zákona o užitných vzorech technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná, se chrání užitnými vzory. Díkce zákona (§1 a § 17 odst. 1 písm. a/ zákona o užitných vzorech) výslovně připouští, ba spíše přímo předpokládá samostatnou existenci obou znaků (novost - přesahování rámce pouhé odborné dovednosti), přičemž každý samostatně je myslitelný, naplnění každého má být zvlášť posuzováno a nalézáno a jeden naprosto nemusí vylučovat druhý.

Pokud se jedná o žalobní argumentaci týkající se důkazů uplatněných v řízení, tedy zejména, že úřad pominul důkazy navržené žalobcem, naopak připustil důkazy protistrany podané po koncentrační lhůtě a připustil také falšované důkazy, pak je třeba zejména uvést to, co bylo uvedeno výše: jedná se v tomto směru zejména o všeobecná tvrzení v žalobě, doprovázená pouze všeobecným odkazem na podrobná vyjádření ze správního řízení. Ze žaloby není však zřejmé, které konkrétní důkazy má žalobce na mysli, a do jaké míry se týkají rozhodné otázky, aby byly způsobilé vyvrátit klíčovou úvahu žalobce. Ve správním soudnictví je - jak již bylo uvedeno výše - zakotven princip vázanosti žalobou - soud není povinen, ani oprávněn za žalobce cokoli dovozovat (při značné rozsáhlosti spisu a technické náročnosti věci byla navíc taková konkretizace skutečně nezbytná). Pominuté důkazy soud povšechným zkoumáním nezjistil - a v žalobě je žalobce neoznačuje. Vlastní napadené rozhodnutí se jeví po věcné stránce podložené a konzistentní; odůvodnění žalovaného je (co do skutkové stránky, kterou žalobce v této části žaloby zpochybňuje) srozumitelné a jasné - po skutkové stránce se Úřad zjevně opírá primárně o namítané patentové spisy, jejichž rozbořením se zabývá ve většině relevantní části odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud se jedná o námitku důkazů podaných po koncentrační lhůtě, žalobce má nejspíše na mysli katalogy (prospekty), na které se žalovaný v jednom místě svého odůvodnění skutečně (obecně a nekonkretizovaně) odvolává. Žalobce tuto námitku vnesení nových skutečností po projednání před prvoinstančním orgánem uplatňoval již ve správním řízení (viz str. 1 jeho vyjádření ze dne 14. 3. 2001). K této námitce je především třeba uvést, že zmínka o katalozích není součástí nosné úvahy žalovaného a tyto prospekty nebyly rozhodným důkazem ve věci, Úřad se naopak v rozhodné části svého odůvodnění správně věnuje a vychází z podkladů doložených v původním návrhu, tedy zejména z pěti namítaných patentových spisů - viz str. 9 až 12 napadeného rozhodnutí, kde se nachází nosná část odůvodnění a kde se žalovaný podrobně věnuje rozboru těchto pěti patentových spisů. Zmínka o katalozích se v celém tomto textu

objevuje pouze jedenkrát, a to podpůrně, po rozboru jádra věci a uvedení fundamentálních úvah žalovaného, vycházejících však z včas namítaných patentových spisů. Soud vyhodnotil situaci tak, že prospekty doložené po koncentrační lhůtě neměly zásadní vliv na podstatu věci a na posouzení věci úřadem, a z tohoto důvodu - i s ohledem na zásadu proporcionality - námitce nepřiznal důvodnost. Tvrzení o falšovaných důkazech je opět bez bližší specifikace; pokud se má jednat o údajně falšované důkazy, jak je žalobce uvádí v textu doloženého ve správním řízení z 14. 3. 2001 na str. 3, pak je třeba uvést, že se jedná opět o některé z výše uvedených katalogů (prospektů) doložených po koncentrační lhůtě, o kterých soud uvádí totéž, co bylo uvedeno výše (tedy u rozboru důkazů doložených po koncentrační lhůtě): že totiž tyto prospekty neměly zásadní vliv na podstatu věci a na meritorní posouzení věci úřadem, a soud z tohoto důvodu námitku rovněž nevyhodnotil jako důvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; úspěšnému žalovanému nevznikly náklady, které by přesahovaly jeho běžnou úřední činnost, náhrada nákladů řízení mu proto přiznána nebyla. Osoba zúčastněná na řízení má právo jen na náhradu těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, kterou soud uložil (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). O takový případ v daném případě nešlo, ani nebyly shledány důvody hodné zvláštního zřetele - osoba zúčastněná na řízení tedy nemá právo na náhradu nákladů.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu